

امتحانات متمرکز عمومی نیمسال اول ۹۹-۱۳۹۸

پارچهارم ۵ ساله، ششم ۷ ساله، پنجم پاره وقت

مهر مدرسه

ساعت برگزاری: ۱۰ صبح
نمره: ۱۵
مدت پهلوانی: ۷۰ دقیقه

شماره یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حروف

کد امتحان:	۲۹۸۱/۰۴
تاریخ آزمون:	۱۳۹۸/۱۰/۲۱
عنوان:	نحو عالی ۳
کتاب:	مبادی العربیه ۴
محدوده:	از ابتدای استغاثه تا ابتدای مجرورات (ص ۲۴۴-۱۷۷)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی: مدرسه علیه: شهرستان: استان:

۱- «ترخیم» در کدام منادا جایز است؟ ص ۱۸۲

- الف. منادای مندوب ☐
ب. مرکب اضافی ☐
ج. مرکب مزجی ☒
د. اسم نکره ☐

۲- نقش «أبا» و جمله «يَبْكُون» در آیه «جَاؤُوا أَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُون» به ترتیب چیست؟ ص ۱۹۸

- الف. مفعول به، صفت ☐
ب. مفعول فیه، صفت ☐
ج. مفعول فیه، حال ☐
د. مفعول به، حال ☒

۳- کدام گزینه از فرق‌های «حال» و «تمیز» است؟ ص ۲۱۶

- الف. امکان ظرف بودن ☒
ب. رافع ابهام بودن ☐
ج. فضله بودن ☐
د. نکره بودن ☐

۴- نوع «ما» دوم و نقش آن در آیه شریفه «وَمَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ» چیست؟ ص ۲۴۲

- الف. اسم استفهام - نائب فاعل ☐
ب. موصول - مفعول به دوم ☒
ج. حرف نفی - مستثنی ☐
د. موصول - مستثنی ☐

۵- درباره عبارت «يَا لَزِيدِ الشُّجَاعِ لِلْمَنْكُوبِ» به سؤالات زیر پاسخ دهید. ص ۱۷۷ و ۱۷۸

الف) «مستغاث له» و «مستغاث» کدام است؟ جواب: مستغاث له: الْمَنْكُوبِ، مستغاث: زَيْدٍ
ب) اعراب «الشُّجَاعِ» چیست؟ جواب: نصب و جر جایز است.

ج) دو نظر در مورد متعلق «لِلْمَنْكُوبِ» را بنویسید. جواب: نظر اول: فعل ندای محذوف (أدعوا)، نظر دوم: «یا» به عنوان جانشین فعل ندا، نظر سوم: حال محذوف (مدعواً).

۶- عبارت «إِذَا كَانَ الْفِعْلُ مِمَّا يَنْقُضِي شَيْئاً فَشَيْئاً فَلَا بَدَّ مِنْ إِظْهَارِ «فِي» مَعَ ظَرْفِ الزَّمَانِ نَحْوُ ... كَمَا أَنَّ الْمَكَانَ الْمَحْدُودَ يَجْرِبُ «فِي» ظَاهِرَةً

نحو ... را توضیح دهید و برای هر کدام مثالی (جمله صحیح و کامل) بزنید. ص ۱۸۹ و ۱۹۰
جواب: هرگاه فعل از اموری باشد که تدریجاً حاصل می‌شود مانند «بَنِيَتِ الْبَيْتَ فِي سَنَتَيْنِ» که ساخته شدن ساختمان، آنی نیست بلکه به صورت تدریجی پیش می‌رود، در چنین مواردی لازم است که ظرف زمان بواسطه «فِي» مجرور شود و منصوب شدنش به عنوان مفعول فیه جایز نیست؛ همچنان که اگر معنای اسم مکان محدود باشد نیز باید «فِي» بیاید مانند: صَلَّيْتُ فِي الْمَسْجِدِ.

۷- در جملات زیر «ذو الحال» را بیان کنید. ص ۲۰۰ و ۲۰۱

الف) «وَوَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍّ إِخْوَاناً»: جواب: «هِم»
ب) هَذَا مُؤَدَّبٌ التَّلْمِيزِ مُذْنِباً: جواب: التَّلْمِيزِ
ج) سَرَرْنِي قُدُومُ الصَّدِيقِ غَانِماً: جواب: الصَّدِيقِ

۸- «رابط حال» در جملات حاليه زیر چیست؟ ص ۲۰۵ تا ۲۰۸

الف) جمله اسمیه فاقد ضمیر «ذو الحال»: جواب: «واو»

ب) جمله فعلیه با فعل مضارع مثبت بعد از «قد»: جواب: «واو» و ضمیر

ج) جمله فعلیه با فعل مضارع منفی به «ما»: جواب: «واو» فقط

۹- نقش «کم» در جملات زیر چیست؟ ص ۲۱۹ و ۲۲۰

الف) کم طیباً فی المدینة؟ جواب: مبتدا

ب) کم کانت جواریک؟ جواب: خبر «کانت»

ج) کم مجله حررت؟ جواب: مفعول به

۱۰- با توجه به مثال «ما رأیت رجلاً أحسن فی عینه الکحل منه فی عین زید» سه شرط «أفعل تفضیل» برای رفع دادن به اسم ظاهر (به

عنوان فاعل) را بیان کنید. ص ۲۲۸

جواب: ۱- اسم تفضیل صفت [یا خبر] برای اسم جنس باشد. ۲- بعد از نفی، [نهی یا استفهام انکاری] باشد. ۳- فاعل اجنبی بوده و در دو حالت مختلف مقایسه شده و یکی بر دیگری برتری داشته باشد.

۱۱- «مخصوص مدح» را در جملات زیر بیان کنید. ص ۲۳۲ و ۲۳۴

الف) أخواک نعم الرجلان. جواب: أخواک

ب) درسنا النحو علی أستاذ فاضل و نعم المدرس. جواب: «الأستاذ» مقدر

ج) نعم المیته أن یموت الرجل دون حقه. جواب: أن یموت الرجل دون حقه

۱۲- اعراب «مستثنی» را در موارد زیر شرح دهید. ص ۲۳۶ و ۲۳۸

الف) ما جاءنی من أحد إلا زید. جواب: جواز نصب و رفع - رجحان رفع

ب) فصل القضاة خلا زید. جواب: جواز نصب و جر

ج) ما لی إلا مذهب الحق مذهب. جواب: وجوب نصب